

Monumentnummer*: 520039

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82635/35

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Geertruidenberg Geertruidenberg Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Geertruidenberg BY Centraleweg 16

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Geertruidenberg A 3871

Omschrijving**

Inleiding

Het FILTERGEBOUW, behorend bij het complex van de Dongecentrale, is gelegen op de noordoever van de Donge, ten zuidwesten van het centralegebouw. In het gebouw is de mechanische filteraanleg van de electriciteitcentrale ondergebracht, noodzakelijk voor de filtering van de grote hoeveelheden koelwater -onttrokken aan de rivier- die in de Dongecentrale werden gebruikt. Het gebouw, dat stijlelementen van het functionalisme vertoont, werd opgetrokken in 1929, naar ontwerp van prof.ir. G.J. van Swaaij.

Omschrijving

Het gebouw heeft een globaal rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag onder een flauw hellend, overstekend zadeldak. Het filtergebouw is gebouwd op een gewapend betonnen onderbouw, rustend op een houten paalfundering. Hierin bevinden zich de inlaatkelders, de filterkelders, een reinwaterkelder en buizenkelders.

Tegen de oostgevel een kleine uitbouw onder plat, waarin de ingang van het filtergebouw. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, met een rollaag boven de plint en de vensters. In de lange (noordelijke en zuidelijke) zijgevels hoge, per twee gekoppelde vensters, waarin een kleine stalen roedenverdeling. In de oostelijke kopgevel, boven de uitbouw een zestal rechtgesloten vensters met kleine roedenverdeling. De westelijke kopgevel heeft een zestal rechtgesloten vensters met kleine roedenverdeling. In het midden een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

achteringang. Inwendig heeft het filtergebouw een staalskelet met vuurwerende omkleeding. Het dak rust op vakwerkspanten. In het filtergebouw is nog een vijftal oorspronkelijke pompen aanwezig.

Waardering

Het filtergebouw, behorend bij het complex van de Dongecentrale, is van algemeen belang. Het object bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling: het vormt een goede illustratie van de geschiedenis van de electriciteitsvoorziening in Noord-Brabant. Het complex is voorts van belang als voorbeeld van een typologische ontwikkeling: het filtergebouw is illustratief voor het productieproces binnen een electriciteitscentrale. Het object bezit architectuurhistorische waarde vanwege de functionalistische stijl. Het object bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van nationaal belang is. Het filtergebouw, met daarin een vijftal originele pompen, is van belang vanwege de gaafheid. Het object is tot slot van belang vanwege typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf